

Mødet den 15. Novbr. 1906.

(For lukkede Døre).

Fraværende var: Harald Jensen og Sabroe.

1. Det i Mødet den 8. ds. forelagte Udkast til Koncession for Turistforeningen for Aarhus og Omegn paa Anlæg af Drift af et **Badehotel** og to **Restaurationspavilloner** i **Marselisborg Skov** forelaa paany til Behandling.

Formanden bemærkede, at der ikke i Udvalget siden sidste Møde var opnaaet større Enighed om Sagen. Han kunde paa dette Flertals Vegne dog erklære, at det var villigt til at tage Hensyn til de fleste af de ved Sagens første Behandling foreslaaede Ændringer i det forelagte Udkast, forsaavidt man derved kunde muliggøre det videre Arbejde paa Sagens Gennemførelse ved Forhandling med Turistforeningen. Der var saaledes intet til Hinder for, at man i selve Koncessionen indsatte Bestemmelse om Vilkaarene for Amortisation af det vedkommende Selskabs Gæld, og at man søgte Forholdene ved Thors Mølle bevarede i deres nuværende Skikkelse, ligesom man kunde gaa med til at søge Tidsfristen for Koncessionen sat til 30 Aar i Stedet for til 40 Aar. Naar han paany havde forelagt Sagen for Raadet, var Grunden hertil den, at det forekom ham, at man, forinden videre foretoges, maatte have klaret selve Principspørgsmaalet, der drejede sig om, hvorvidt

man i det hele taget vilde gaa med til en Løsning af de paagældende Restaurationsforhold ved Turistforeningens Medvirken, eller om man vilde foretrække en Ordning ad andre Veje, som han foreløbig ikke nærmere skulde komme ind paa.

Jakob Jensen følte sig ikke tilfredsstillet ved de af Formanden omtalte Ændringer i den omhandlede Koncession. Det han havde ønsket var, at man havde udarbejdet en Koncession uden Hensyn til Turistforeningens Andragende, og derefter offentlig havde udbudt denne. Derved havde man skaffet Kommunen det bedste Tilbud; man havde undgaaet uden videre at overlade et enkelt Selskab alle Restaurationer i Marselisborg Skov, og man havde lettere kunnet sikret sig Oprettelsen af en virkelig Afholdsrestauration derude. Iøvrigt maatte han fastholde, at Tidsfristerne for Koncessionen i hvert Tilfælde ikke burde være længere, end at det hele Foretagende efter 15 Aar kunde overtages af Kommunen, og efter 30 Aar skulde overgaa til den. Han kunde ogsaa tænke sig den Mulighed, at man skilte Badehotellet fra de mindre Restaurationer, der i saa Tilfælde senest efter 23 Aars Forløb — ligesom Pavillonen i »Friheden« — skulde tilhøre Kommunen. Under ingen Omstændigheder vilde han være med til at tillade, at Turistforeningen oppebar noget Vederlag ved Overdragelse af Rettighederne efter Koncessionen, saaledes som indeholdt i dennes § 8; det lod i det hele taget til, at Foreningen i første Række interesserede sig for Sagen, for at kunne faa Koncessionen at handle med.

Mikael Johansen var overbevist om, at Turistforeningens Bestyrelse havde taget fat paa Sagen udelukkende af bypatriotiske Grunde. Naar han vilde anbefale at slutte sig til Forslaget om

at give Foreningen den omhandlede Koncession, var hans Bevæggrund hertil den, at han — og denne hans Anskuelse deltes utvivlsomt af mange her i Byen — troede, at det vilde være af stor Betydning for Aarhus at faa et Badehotel i Marselisborg Skov. Man kunde sikkert gaa ud fra, at der ikke var Stemning for, at Kommunen selv skulde sætte Penge i et saadant Foretagende, og der var da ingen anden Vej at gaa end at søge at opnaa en Overenskomst med Turistforeningen, som det forekom ham, at man skyldte Tak for, at den vilde paatage sig den lidet taknemmelige Opgave at faa det omtalte Foretagende i Gang. Det var maaske muligt, at man af de nuværende Beværningssteder derude kunde skaffe sig en Indtægt af ca. 6000 Kr. aarlig, medens Afgiften for Koncessionen jo blev betydelig mindre, men et Badehotel vilde sikkert indirekte bringe Byen saadanne Fordele, at man kunde give Afkald paa den større direkte Afgift.

Filtenborg kunde ikke se, at der kunde være noget i Vejen for, at man kunde overdrage Turistforeningen Koncessionen, naar de af Formanden berørte Ændringer i denue blev foretagne. Det var utvivlsomt ikke fra Foreningens Side tilsigtet at skaffe sig nogen Vinding ved Handel med den. Spørgsmaalet var i Virkeligheden dette, om man ønskede at faa et Badehotel i Byens Nærhed eller ikke. Lod man ikke Koncessionen omfatte de andre Restaurationer, men alene Badehotellet, faldt hele Sagen til Jorden. Man kunde rolig gaa ud fra, at et Badehotel i hvert Tilfælde i de første Aar vilde give Underskud, og derfor maatte det Selskab, der skulde starte dette, have Indtægten fra de andre Restaurationer at støtte sig til. Hvis man stemte det foreliggende For-

slag ned, blev Følgen, at man vendte tilbage til den gamle Slendrian med Tilladelse for Skovfogderne o. l. til at drive mindre Beværtninger derude, en Ordning man absolut burde bort fra.

Formanden skulde i Anledning af Hr Jakob Jensens Slutningsbemærkning angaaende Turistforeningens Ret til Vederlag for Overdragelse af Koncessionen tilføje, at det var hans Mening, at man eventuelt kunde indsætte en Bestemmelse om, at et saadant Vederlags Størrelse skulde godkendes af Byraadet, og f. Eks. udbetales Foreningen i Aktier i det vedkommende Selskab. Iøvrigt havde han faaet den Opfattelse, at Retten til et saadant Vederlag ikke spillede nogen større Rolle for Foreningen. — Naturligvis vilde alle i Raadet gerne ved Overdragelse af Koncessionen opnaa de størst mulige pekuniære Fordele for Kommunen, men, hvis man virkelig ønskede Planen om et Badehotels Opførelse realiseret, skulde man dog vogte sig for at spænde Buen alt for højt. Naar Hr. Jakob Jensen endelig havde ment, at Etablering af en Afholdsrestauration bedst sikredes ved den af ham foreslaaede Fremgangsmaade, skulde han bemærke, at han ikke kunde se, hvad der skulde være til Hinder for, at man overfor Turistforeningen betingede sig, at f. Eks. »Thors Mølle« skulde bortforpagtes til en, der vilde drive den som Afholdsbeværtning. — Det lod jo nu til, at Hr. Jakob Jensen aldeles ikke kunde gaa med til at give Turistforeningen den oftnævnte Koncession. Tanken herom havde ganske vist været Grundlaget for alle Forhandlingerne denne Sag vedrørende, og det vilde have fremmet denne, om Hr. Jensen tidligere havde taget bestemt Standpunkt i den ommeldte Henseende.

Jakob Jensen havde paa ingen Maade følt sig og følte sig aldeles ikke bundet ved de med Turistforeningen førte Forhandlinger. Disse skulde tjene til at bringe Klarhed med Hensyn til, hvilken Ordning der vilde være den mest formaals-tjenlige for Kommunen.

Magnus Nielsen nærede den Anskuelse, at man gjorde rettest i at henvende sig til Turistforeningen. De Mænd, der sad i dennes Bestyrelse, var den bedste Borgen for en rolig og sund Udvikling af de omdebatterede Forhold. Han saa ikke nogen Ulykke i, at Foreningen mulig kunde opnaa en lille Gevinst ved Overdragelse af Koncessionen. Det Beløb, der kunde indvindes herved, vilde komme dens smukke Formaal til Gode.

Mousten stod i og for sig ikke fremmed over for Tanken om, at der blev givet et eller andet Selskab Koncession paa Driften af forskellige Restaurationer i Marselisborg Skov, men han kunde ikke indse, at der var nogen Grund til netop at give den til Turistforeningen, der ikke selv vilde tage Sagen op, men blot se at tjene noget ved at handle med Koncessionen. Hellere maatte man da udarbejde Koncessioner for Drift af de enkelte Restaurationer hver for sig og udbyde disse offentligt. Iøvrigt kunde man jo sandsynligvis faa en Afgift af ialt ca. 6000 Kr. om Aaret af de nuværende Beværtninger, naar man gjorde disse lovlige; det var maaske den allerbedste og nemmeste Udvej.

Lottrup havde tidligere været imod Tanken om at give Turistforeningen den ommeldte Koncession, men naar den ændredes som af Formanden omtalt, var han efter Omstændighederne nærmest tilbøjelig til at mene, at man gennem Turist-

foreningen lettest opnaaede en Ordning af Restaurationsforholdene i Marselisborg Skov.

Bischoff havde i og for sig intet mod, at man fik et Badehotel derude, og han kunde maaske ønske, at det blev Tilfældet, men han vilde stemme mod at give Turistforeningen en Koncession, der omfattede saa at sige alle Restaurationer i den omtalte Skov, hvorved man ganske vilde forhindre et Folkeliv som det, der nu udfoldede sig i denne Skov omkring Møllerne og Ørnereden.

Nørgaard var ikke saa bange for, at »Idyllen« ikke skulde kunne bevares; det viste sig tvert imod rundt omkring, at det mest ugenerte Folkeliv udviklede sig lige i Nærheden af de største Byer. For ham var det afgørende stadig dette, hvilken Betydning for Byen man tillagde Opførelsen af et Badehotel i Marselisborg Skov, et Spørgsmaal der for ham var noget tvivlsomt.

Formanden mente ganske vist, at selv om Forholdene i »Friheden« ved »Thors Mølle« og muligvis ved »Ørnereden« kunde bevares i samme Skikkelse som nu, vilde den ny Ordning nok bevirke, at »Idyllen« i Marselisborg Skove vanskelig kunde bevares. Dette var jo imidlertid en Følge af Ønsket om, at Aarhus skulde være en stor By, og det var jo rimeligt, at ny Tider medførte, at de Former, hvorunder Livet i det hele udfoldede sig, skiftede Karakter.

Det vedtoges med 9 Stemmer mod 7 at bemyndige Udvalget til at forhandle med Turistforeningen paa det foreliggende Grundlag under Hensyn til de i Byraadet stedfundne Forhandlinger.

2. (J. Nr. 347—1906). Efter Indstilling fra Vandværksudvalget vedtoges det at modtage det ved den afholdte Licitation over Levering af 125

Vandmaalere til Vandværket fra Viggo L. Rahr indkomne Tilbud paa 2946 Kr. 25 Øre.

3. (J. Nr. 336—1906). Efter derom indkommet Andragende bevilgedes der Skatteopkræver H. Hansen **Afsked med Pension** fra den 1. Januar 1907 at regne.
4. (J. Nr. 12¹⁵—1906). Den fra vedkommende Udvalg foreliggende Indstilling om Tildeling af **Aldersdomsunderstøttelser** tiltraadtes.
5. Fra Budgetudvalget forelaa saalydende Indstilling :

»Efter at cand. jur. Høegh GuIdberg har begært sig fritagen for Hvervet som Byraadets Referent, har Udvalget, hvortil Sagen er henvist af Raadet, taget under Overvejelse, hvorledes der for Fremtiden vil være at forholde for at tilvejebringe et paalideligt **Referat** af Raadets Forhandlinger. Et af Udvalgets Medlemmer har imidlertid derunder rejst det Spørgsmaal, om der ikke maatte være Anledning til ganske at opgive den nuværende Form for dette Referat og genoptage den tidligere Fremgangsmaade, hvorefter i det væsentlige kun Raadets Beslutninger og de fremlagte Dokumenter, men ikke de egentlige Forhandlinger optages i Referatet. Udvalget har herefter fundet det rettest, at det saaledes rejste Spørgsmaal drøftes i Byraadet for lukkede Døre«.

Det vedtoges at søge bibeholdt den nuværende Form for Referatet af Byraadets Forhandlinger.

6. (J. Nr. 289—1906). Fra Inspektionen for Frue Kirke forelaa Forespørgsel om, hvorvidt Kommunen kunde ønske at købe en denne Kirke tilhørende Jordlod paa ca 8 Tdr. Land beliggende mellem Aldersrovej og Skovvangsvej.

I Overensstemmelse med den fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse indhentede Erklæ-

ring, hvorefter det Areal, Kommunen ejer ved Siden af Frue Kirkes omtalte Jordlod, meget vel kan anvendes uden at erhverve Kirkens Jord, vedtoges det at svare, at man ikke for Tiden fandt Anledning til at købe Jordlodden.

7. De foreliggende Andragender om Fritagelse for **Hundeafgift** fra:

- a. (J. Nr. 18¹³—1906). Else Kirstine Hansen,
- b. (J. Nr. 18¹⁴—1906). Karen Andersen og
- c. (J. Nr. 18¹⁵—1906). Enke Anna Sørensen, bevilgedes.

8. (J. Nr. 18¹⁸—1906). Fra Georg Hersing forelaa Andragende om Eftergivelse af **Hundeafgift** for indeværende Aar, idet han af en fra Politiet modtaget Skrivelse om at betale Afgiften inden Oktober Maanedes Udgang, havde faaet den Opfattelse, at Afgiften først løb fra 1. November, og ikke fra 1. Oktober, og derfor den 31. Oktbr. d. A. havde ladet den paagældende Hund dræbe.

Efter Omstændighederne vedtoges det at bevilge den ansøgte Eftergivelse.

9. (J. Nr. 156⁶—1903). Det vedtoges at anbefale det af Restauratør Chr. Fr. Christensen fremsendte Andragende om Tilladelse til uanset Lov Nr. 121 af 20. April d. A. i Centralhotellet at maatte drive **Gæstgiveri** med Ret til at beværte andre end dem, der herbergeres i Hotellet.

10. (J. Nr. 35—1906). Efter afholdt Licitation vedtoges det i Overensstemmelse med Indstilling fra Skoleudvalget at overdrage Blikkenslager- og Skiferdækkerarbejdet ved Opførelsen af Gymnastikbygningen samt Udbygningerne ved den ny **By-skole** henholdsvis til N. J. Secher for 3861 Kr. og til Chr. Lorentzen for 3127 Kr.

11. (J. Nr. 266—1906). Fra Restauratør Svejstrup forelaa Skrivelse af 6. ds., hvorefter han modtog

Byraadets Tilbud om at afkøbe ham de ham tilhørende Bygninger m. m. i »Vennelyst« for 7000 Kr.

Fra vedkommende Udvalg forelaa Udkast til Betingelser angaaende Udleje af »Vennelyst«.

Mikael Johansen var ikke helt tilfreds med det foreliggende Udkast. Han savnede klare Bestemmelser om, hvem der skulde afholde Udgiften til Belysningen, og hvorledes denne skulde være. Ligeledes var han bange for, at Bestemmelserne angaaende Foreningers Benyttelse af »Vennelyst« skulde kunne anvendes af den vedkommende Vært til at genere disse.

Filtenborg saa ikke nogen væsentlig Forskel paa de nu udarbejdede og de tidligere Betingelser for Udleje af »Vennelyst«. Efter de foreliggende Bestemmelser skulde Lejeren saaledes vedvarende have Lov til at afspærre Haven adskillige Aftuer om Ugen, skønt der ved Sagens sidste Behandling var Stemning for, at »Vennelyst« skulde udlægges som et aabent Anlæg. Belysningssspørgsmaalet maatte ogsaa bestemt afgøres, inden man lejede ud.

Jakob Jensen kunde godt tiltræde Tanken om, at »Vennelyst« skulde være et aabent Anlæg; iøvrigt forekom det ham, at Udkastet meget vel egnede sig til Grundlag for Forhandlinger med en ny Lejer.

Vestesen havde forgæves i Forslaget ledt efter Bestemmelser angaaende Belysningsforholdet, men saavidt han kunde se, var saadanne ganske udeladt. Dette Punkt var imidlertid saa vigtigt, at man nødvendigvis maatte have det klaret. Det maatte forlanges, at Værten ikke sparede for meget paa dette Omraade, og at Kommunens Folk passede Buelamperne, der ellers,

hvad Erfaringen havde vist, blev ødelagt. Han var heller ikke ganske tilfreds med, at det skulde tillades den ny Lejer at afspærre Anlægget og forlange den samme Entre som hidtil. Ganske at stryge Entreen var maaske næppe praktisk, idet Anlægget i saa Tilfælde let blev Tilholdssted for Byens løse Eksistenser. Derimod troede han, at det vilde være rigtigst at fastsætte en ganske lav staaende Entre, der f. Eks. kunde være 10 Øre.

Nørgaard kunde vanskelig tænke sig, at en Entre af 10 Øre vilde holde de daarlige Elementer borte fra »Vennelyst«, hvis de ellers ønskede at komme der. Som allerede nævnt havde det tidligere vist sig, at der var nogenlunde Enighed om, at Anlægget som Regel skulde staa aabent for Publikum. Denne Ordning vilde tiltale ham mest, idet han skulde tilføje, at han forudsatte, at Haven lukkedes ved Mørkets Frembrud, og at herefter alene Restaurationen holdtes aaben. Der var jo ikke noget i Vejen for, at der i ganske enkelte Tilfælde kunde gives vedkommende Lejer Tilladelse til at afspærre Haven, naar han ønskede at arrangere en eller anden Fest.

Mikael Johansen var bange for, at »Vennelyst« vilde blive et temmelig usikkert Opholdssted, hvis det skulde beholdes som Forlystelsessted, men være tilgængelig ganske gratis. Vilde man have Haven som et aabent Anlæg, maatte man da sløjfe Pavillonen.

Lottrup kunde ganske dele den foregaaende Talers Anskuelse. Man maatte ikke tro, at det vilde være muligt at holde Haven lukket om Aftenen, naar Restaurationen maatte holdes aaben, saa maatte denne da omgives med en Mur.

Jul. Andersen skulde ikke modsætte sig, at »Vennelyst« omdannedes til en aaben Have,

men man maatte blot erindre, at jo mere man indskrænkede Lejerens Raadighed over Etablissermentet, des mindre Udsigt var der til at opnaa en nogenlunde anstændig Leje. Iøvrigt lod det jo til, at der fra forskellig Side var Utilfredshed med de foreslaaede Betingelser, og han skulde derfor opfordre Raadets Medlemmer til at fremkomme med bestemte Forslag angaaende de Ændringer, der ønskedes i disse.

Sagen udsattes. Det vedtoges at indkalde Ændringsforslag til Mandag den 26. ds.

12. (J. Nr. 42^e—1906). Fra Fabrikant Vestesen forelaa Tilbud om Leje af »**Louisenhøj**« paa følgende Vilkaar:

- I. Uopsigeligt Lejemaal fra Kommunens Side i 10 Aar.
- II. Lejen andrager 4 pCt. af den stipulerede Købesum.
- III. Købesummen er Kr. 45500,00 for den samlede Ejendom med Areal ca. 14200 □ Alen eller Kr. 44000,00, saafremt Ejeren af Naboejendommen, Hr. Bankdirektør Nørgaard, afkøber Kommunen 600 □ Alen langs Louisenhøjs nordre Skel til en Pris af Kr. 1500,00.
- IV. Lejesummen, respektive Kr. 1820,00 eller Kr. 1760,00, betales med Halvdelen hver April og Oktober Flyttedag, første Gang forud April Flyttedag 1907.
- V. Lejemaalet er opsigeligt fra min Side med 1 Aars Varsel, og vil da ved min Fraflytning alle de Forbedringer og Nybygninger, som jeg har foretaget ved Ejendommen, tilhøre Kommunen.
- VI. Lejeren er berettiget til at fjerne alle gamle Huse og Udbygninger undtagen Hovedbygningen.

- VII. Lejeren kan til enhver Tid afkøbe Kommunen Ejendommen til den stipulerede Pris og paa Kommunens sædvanlige Vilkaar for Salg af Jord i Marselisborgkvarteret.
- VIII. Lejeren har Ret til at anbringe Badehus ved Stranden ud for Ejendommen.
- IX. I Tilfælde af Køb forbeholdes Udstykningsret i to Parceller.
- X. Lejemaalet tager sin Begyndelse April Flyttedag 1907, dog skal Lejeren kunne tage fat paa Hovedbygningens Restauration straks efter Lejekontraktens Underskrift.
- XI. Ovenstaaende Tilbud er forbindende for mig 10 Dage fra Dato.

Aarhus den 9/11 1906.

Det vedtoges at modtage Tilbudet, dog saaledes, at der ikke gives den eventuelle Lejer eller Ejer nogen vedvarende Ret til Badehus paa Stranden, og saaledes at Lejeren svarer alle af Ejendommen gaaende Skatter og Afgifter.

Udenfor Dagsordenen

13. valgtes Mikael Johansen til i Stedet for Filtenborg, der var forhindret ved Bortrejse, at møde paa Kommunens Vegne ved Ekspropriationsmødet den 16. ds. angaaende det Areal i Mølleengen, der skal erhverves for Statsbanerne.
-